

Fylkesmannen i Hordaland

Saksbehandler, innvalgstelefon
Sissel Storebø, 55 57 22 20

Vår dato
05.11.2010
Deres dato

Vår referanse
2008/10379 461.3
Deres referanse

Bergen kommune
Postboks 7700
5020 Bergen

Utslippstillatelse av klorholdig avløpsvann til Store Lungegårdsvann

Fylkesmannen gir Bergen kommune tillatelse til utslipp av klorholdig vann fra Nygårdstangen skole og svømmehall. Tillatelsen gjelder utslipp av klorholdig vann fra bassengene ved større vedlikehold og reparasjoner med utslipp til Store Lungegårdsvann. Utslipp vil skje en gang ca. hver 5 år.

Det er satt krav både til utslipp til luft og vann etter forurensningsloven

Vi viser til søknad fra EKJ Rådgivende Ingeniører AS av 1. april 2009.

Fylkesmannen har gitt tillatelsen med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen med tilhørende vilkår er lagt ved. Fylkesmannen har regulert de forholdene som har de mest miljømessige konsekvensene.

Vi vil påpeke at negative miljøpåvirkninger fra virksomheten isolert sett er uønsket, og at Bergen kommune plikter å sørge for at unødvendig forurensning unngås, jf. forurensningsloven § 7.

Viser det seg at forurensningsulemper eller skade ved virksomheten blir vesentlig større eller annerledes enn ventet, kan Fylkesmannen med hjemmel i forurensningsloven § 18 endre vilkår i tillatelsen eller sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en redegjørelse av saken. En eventuell søknad om endring må derfor foreligge i god tid før gjennomføring av tiltakene.

At det er gitt tillatelse til forurensning, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap på grunn av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til de kravene som følger av tillatelsen, plikter kommunen å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, og de forskriftene som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. Vi viser til www.regelhjelp.no for informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven, og forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Høring

Søknaden har vært til uttalelse hos Vann- og avløpsetaten i kommunen. De har satt som vilkår at utløpet må være på 10 -15 meters dyp.

Begrunnelse for avgjørelsen

Seksjon for anvendt miljøforskning, Unifob AS har gjort en vurdering av virkningen av utslippet fra svømmebassengene til Store Lungegårdsvann.

Utslippet er lite (<0,5%) sammenlignet med vannmassene i Store Lungegårdsvann. I følge Unifob kan utslippet fra bassenganlegget ha begrenset effekt på livet i Store Lungegårdsvann. Dette vil være i selve utslippsperioden og i en kort periode etter utslippet. Effekten vil være lokal og ramme arter som ikke kan unngå utslippet, eksempelvis dyre- og planteplankton og mikroorganismer. Dersom utslippet kommer tett inntil land kan planter og dyr i strandsonen bli berørt.

Utslippet kan også virvle opp forurenset mudder fra sjøbunnen og spre dette utover. Det kan også trekke hydrogensulfidholdig vann opp til overflaten og skape lokale luktproblemer. Fylkesmannen har satt krav om utslippsdybde på 10-15 meter, slik at hydrogensulfidholdig vann blir unngått. Diffusoren må ikke ligge helt nede på bunnen. Utslippene skal skje i vinterhalvåret når det er generelt mindre biologisk aktivitet i sjøen.

Fylkesmannen har også satt krav om at kommunen skal gjennomføre en undersøkelse i forbindelse med første tømning av bassengvannet. Dette for å kontrollere at utslippet ikke medfører ytterligere skade på Store Lungegårdsvann. Resultatene fra undersøkelsen skal kommunen sende til Fylkesmannen.

Det er ikke satt krav til substitusjon av kjemikalium i tillatelsen. Krav til substitusjon følger direkte av produktkontrollloven § 3a.

Ansvarsforhold

Kommunen er ansvarlig for at virksomheten drives i henhold til tillatelsen. Tillatelsen fritar ikke kommunen for innhenting av tillatelser for andre sider av virksomheten som eksempelvis arbeidsmiljø, bygningstekniske forhold mv.

Saksbehandlingsgebyr

Fylkesmannen tar saksbehandlingsgebyr for arbeidet med tillatelser og tilsyn. Reglene om gebyrinnkreving er gitt i forurensningsforskriften kapittel 39. Vi har plassert virksomheten under gebyrsats 4, jf. forurensningsforskriften § 39-4 om arbeid med fastsetting av nye tillatelser. Virksomheten skal betale 19 200 kroner i gebyr for tillatelsen. Klima- og forurensningsdirektoratet vil sende faktura.

Risikoklasse

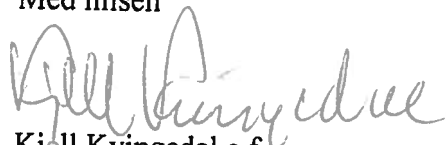
Virksomheten er plassert i risikoklasse 4. Fylkesmannen har lagt forurensningspotensialet og egenskapene til resipienten til grunn for valg av risikoklasse. Risikoklassen angir forventet ressursbruk ved tilsyn, jf. forurensningsforskriften § 39-6. Risikoklassen blir også brukt til å avgjøre normalt intervall mellom tilsynsbesøkene.

Klage

Søknaden er innvilget. Dersom det er noe i vedtaket kommunen eller andre vil klage på kan de sende klage til Fylkesmannen i Hordaland innen 3 uker etter at de har mottatt brevet.

De kan også klage på vedtaket om gebyrsats til Klima- og forurensningsdirektoratet innen 3 uker etter at virksomheten har mottatt dette brevet, jf. forurensningsforskriften § 41-5. En eventuell klage fører ikke automatisk til at vedtaket utsettes. Kommunen må derfor betale det fastsatte gebyret. Hvis Klima- og forurensningsdirektoratet godtar klagen, vil overskuddsbeløpet bli refundert.

Med hilsen

Kjell Kvingedal e.f.
seksjonssjef

Sissel Storebø
senioringeniør

Vedlegg: Utslippstillatelsen

Kopi:

Bergen kommune, Kommunale Bygg, Postboks 7700, 5020 Bergen
Bergen kommune, Vann – og avløpsetaten, Postboks 7700, 5020 Bergen

Tillatelse til utslipp av klorholdig vann for Bergen kommune

Fylkesmannen i Hordaland gir tillatelse til utslipp av klorholdig vann fra Nygårdstangen skole og svømmehall med hjemmel i § 11, jf. § 16 i forurensningsloven. Tillatelsen gjelder utslipp av klorholdig vann fra bassengene ved større vedlikehold og reparasjoner med utslipp til Store Lungegårdsvann. Utslipp vil skje en gang ca. hver femte år.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 1. april 2009 og de øvrige dokumentene i saken. Vilåarene er gitt på side 2 til og med side 6.

Tillatelsen trer i kraft fra og med dags dato. Tillatelsen kan endres med hjemmel i omgjøringsreglene i forurensningsloven § 18.

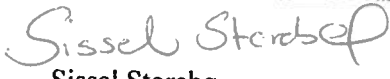
Er arbeidet ikke igangsatt senest tre år etter at tillatelse er gitt, eller innstilles arbeidet i lengre tid enn to år, faller retten til å etablere utslippet bort. Dersom utslippet fremdeles er aktuelt, må ny søknad sendes inn.

Bedriftsdata

Bedrift	Bergen kommune, Kommunale Bygg
Beliggenhet/gateadresse	Bergen Rådhus, 5016 Bergen
Postadresse	Postboks 7700
Kommune og fylke	Bergen, Hordaland fylke
Gårdsnr./ bruksnr.	166/1676
Org. nummer (bedrift)	964 338 531
NACE-kode og bransje	84.110 Generell offentlig administrasjon

Fylkesmannen i Hordaland sine referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹
2010.166	1201.0291.02	4

Tillatelse gitt: 05.11.2010	Endringsnummer:	Sist endret:
 Kjell Kvingedal (e.f.) seksjonssjef		 Sissel Storebø senioringeniør

¹ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 39

1. Utslippsforhold

Tillatelsen gjelder utslipp av klorholdig vann fra Nygårdstangen skole og svømmehall.

Tillatelsen er basert på en total vannmengde på 6645 m³ for utslipp ved tømning av bassengene. Maksimal vannstrøm ved utslipp til sjø er ca. 100 m³/time eller om lag 28 liter/sekund.

2. Utslipp til vann

2.1. Utslippsbegrensninger

Vannet fra bassengene ved utslipp skal ikke inneholde mer enn 1,0 mg fritt klor og 0,2 mg bundet klor per liter.

pH-verdien ved utslipp skal ligge mellom 6–8.

Temperaturen ved utslipp skal ikke overstige 30 °C.

Utslippene skal foretas i vinterhalvåret, i perioden 1. oktober til 1. april.

2.2. Utforming og drift av avløpssystemet

Kommunen skal bygge vannbehandlingsanleggene og avløpssystemet slik beskrevet i brev fra EKJ Rådgivende Ingeniører AS i brev av 1. april 2009.

Avløpssystemet skal utformes slik at det kan tas representative prøver av vannet som slippes ut. Kommunen skal utføre målinger av mengde avløpsvann.

2.3. Sanitæravløpsvann

Byggets sanitæravløpsvann skal ledes til offentlig avløpsnett.²

3. Avløpsnett

Kommunen skal sørge for at avløpsnettet dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap uten at det medfører uforholdsmessig store kostnader. Dette med hensyn til:

- a) avløpsvannets mengde og egenskaper
- b) forebygging av lekkasjer
- c) og begrensning av forurensning av resipienten som følge av overløp

Kommunen skal legge til grunn anerkjente metoder som beslutningsgrunnlag for rehabilitering av avløpsnett.

² Jf. forurensningsforskriften 15A. Påslipp

4. Utslippssted

4.1. Utslippssted

Utslippsstedet skal lokaliseres og arrangementet utformes slik at virkningene av utslippet på resipienten blir minst mulig og at brukerkonflikter unngås.

Utslippsvannet skal føres ut i Store Lungegårdsvann på 10 -15 meters dyp på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig. Ledningen skal ha diffusor i enden. Utslippspunktet må etableres slik at oppvirvling av bunnsediment unngås.

4.2. Mudring

Dersom det som følge av kommunens virksomhet skulle vise seg å være nødvendig med mudring, skal det innhentes nødvendig tillatelse fra forurensningsmyndigheten. Slik mudring må bekostes av kommunen.

5. Lukt og støy

Avløpssystemet skal dimensjoneres, bygges og drives på en slik måte at de ikke forårsaker vesentlige luktulempere for omgivelsene. Eventuelle naboklager skal registreres og oppbevares som en del av internkontrollen.

Avløpssystemet skal ikke avgi sjenerende støy til omgivelsene. Støykravene framgår av Miljøverndepartementets rundskriv T-1442.

6. Prøvetaking og analyse

Kommunen skal sørge for at det tas prøver av avløpsvann ved utslipp. Når prøver tas, skal tilført vannføring måles med en usikkerhet på maksimalt 10 % og registreres.

Prøvene skal være representative for avløpsvannet. Prøvene som er tatt skal analyseres for klorinnhold, både fritt og bundet klor. Prøvene skal tas og analyseres i samsvar med Norsk Standard eller annen anerkjent laboratoriepraksis.

Prosedyrer og krav skal være en del av internkontrollen for avløpssystemet.

7. Krav til drift, vedlikehold og kontroll

Kommunen er ansvarlig for drift og vedlikehold av avløpssystemet. Det må utarbeides en drifts- og vedlikeholdsavtale mellom leverandør av anlegget og kommunen.

Kommunen skal ha tilfredsstillende kjennskap til drift og vedlikehold av slike anlegg. Det skal foreligge driftsinstruks for anlegget.

Kommunen skal føre journal over utslippsforhold og tilsyn med avløpssystemet. Journalen skal kunne vises frem for miljøvernmyndighetene når dette blir krevd. Avløpssystemet skal ha nødvendig måleutstyr for gjennomføring av den utslippskontroll det er satt krav om.

8. Varsling ved overskridelse av rensekrav

Kommunen plikter snarest å varsle Fylkesmannen dersom utslippet er overskredet med 100 % av det utslippskravene tilsier.

9. Energi

9.1. Energistyringssystem

Kommunen skal ha et system for kontinuerlig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift i anlegget. Energistyringssystemet skal være i samsvar med norsk standard for energiledelse og inngå i kommunens internkontroll.

9.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Kommunen skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra anlegget internt. Kommunen skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

10. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1. Miljørisikoanalyse

Kommunen skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Kommunen skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på området eller utenfor.

10.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal kommunen iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Kommunen skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

10.3. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift³. Kommunen skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

11. Overvåking av resipient

Kommunen skal gjennomføre en undersøkelse i forbindelse med første tømning av bassengvannet for å kontrollere at utslippet ikke medfører skade på Store Lungegårdsvann.

Resultatene fra undersøkelsen skal kommunen sende til Fylkesmannen.

³ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

12. Generelle vilkår

12.1. Egenkontroll og ansvar

Kommunen plikter gjennom instruksjer, kontroll og andre tiltak å sørge for at driften av anlegget skjer slik at ulemper og skadevirkninger til enhver tid begrenses mest mulig. Her ligger bl.a. en plikt til så langt som mulig å søke å hindre unormale driftsforhold som kan forårsake økte utslipp.

Endringer som kommunen ønsker å foreta utover gitte vilkår som kan ha miljømessig betydning må godkjennes av Fylkesmannen på forhånd.

12.2. Risikoklasse

Tiltaket er plassert i risikoklasse 4.

12.3. Internkontroll

Kommunen plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette⁴. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at kommunen overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Kommunen skal sørge for en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og begrense forurensningen av uplanlagte utslipp. Beredskapen skal være basert på en systematisk gjennomgang av alle elementer i virksomhetens aktiviteter og være en del av internkontrollen. Internkontrollen skal være oppdatert.

12.4. Tilsyn

Kommunen plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten føre tilsyn med anleggene til enhver tid, jf. § 50 i forurensningsloven.

Kommunen skal ved tilsyn kunne fremlegge dokumentasjon som viser at virksomheten drives i samsvar med vilkårene satt i tillatelse og kravene i internkontrollforskriften.

13. Tvangsmulkt og straffeansvar

For å sikre at forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan Fylkesmannen fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Overtredelse av vilkårene i tillatelsen er straffbart i henhold til forurensningslovens kapittel 10. Tillatelse til utslipp fritar ikke for erstatningsansvar i henhold til gjeldende erstatningsregler, jf. forurensningsloven § 10, andre ledd.

Denne tillatelsen fritar ikke søkeren for nødvendig innhenting av tillatelser etter andre lover.

14. Endring av anlegget og omgjøring av tillatelsen

Dersom kommunen skal foreta en vesentlig utskiftning av utstyr som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensningene på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal kommunen på forhånd gi Fylkesmannen melding om dette.

⁴ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

I medhold av forurensningsloven § 18 kan Fylkesmannen oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen eller sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake.

15. Nedleggelse og driftsstans

Dersom avløpssystemet blir nedlagt skal kommunen gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke forurensninger. Hvis anlegget kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.